

пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 35.

Luni, 26. August

1846.

TIPURÎ DE CALATORIA.

Dorite Amice!

Пецеа, 6. Авг. 1845. Voind a'mi албигъ брѣтел, каре еастъзи пре наса де авъръми динеа тоате сѣмдиріле дитр'о пеплъчере не спвсъ: ам принс пеана дн шъпъ ши восам а скріе чева, dar' мѣпа'ми ста не мишкатъ, ши нѣ пѣтеам продѣче нимика. Дн ачастъ старе пасивъ шіам адвс а минте де кѣвнтеле зпѣ скріиторіѣ, каре кѣ окъшзвса кѣлѣторіеі сале леаѣ зис, ши каре еѣ дн липса алтор кѣцете ле дитпѣртъшеск кѣ тине: „De стаѣ винітѣріле воастре нѣмаі дін поторі: тотъши ле днсеампѣм кѣ акърѣчѣне; dar' кѣцетѣріле, дн каре поте кѣ заче зп виниторіѣ, ле лѣсѣм съ своаре, съ казъ ка піще фрѣnze де тоампѣ, пре каре ле овоаръ зп вѣнт ши ле рѣпеще. Пентръ ом нѣі нимика маі скѣмп, де кѣт кѣцетѣріле лѣі; днсъ ачестеа се паск фъръ де весте дн минтеа отѣлѣі, ши де нѣ ле опреде прекѣм с'аѣ пѣскѣт, аша ши трек. Ші оаре чеа маі днсеампатъ афларе нѣ е продѣптѣл зпѣі кѣцетѣрі, фъръ де весте пѣскѣте? ши оаре о рѣсѣрре а зпѣі кѣцетѣрі ка ачестеіа нѣ се поате сокоті ка о вѣпѣ, че не дѣче ла ісвор? Оаре

кѣцетареа чеа дѣрѣ нѣ е о пеатръ, каре дине діамантѣл аскѣнс дн сіне? Минѣтѣл ачела, дн каре се паще оаре каре кѣцетаре, е чел маі дитокміт пентръ десѣшѣрареа еі, кѣлѣтра, каре віне кѣ еа, о фаче съ рѣсарѣ. Де мѣлте орі не стрѣдѣім а контінза зп шір де кѣцетѣрі маі тѣрзіѣ, еарѣ нѣ атѣпчі, кѣнд с'аѣ дешептат дн поі; днсъ атѣпчі дѣмѣлѣм ка челче с'аѣ дешептат дитр'зп сому фрѣмос, каре нѣ'л поате контінза алѣдатъ; ка вѣіашѣл, каре дѣнд де о вѣпѣ де азр, нѣ се апѣкѣ дндатъ де дѣпса, чі о днсеампѣл кѣ о клеангъ верде, пре каре дѣкѣндѣо вѣптѣл, нѣ маі афѣл вѣпа; ка кѣлѣторіѣл каре се десѣтѣазѣ дн прівіреа зпѣі стеле лѣчігоаріѣ, днсъ воінд а мерѣ маі днколо се грѣвеще, кѣцетѣнд кѣ маі тѣрзіѣ-ші ва паще окіі кѣ о плѣчере ліпѣ, днсъ, пѣмѣнтѣл се дитгоарче дитр'ачеа пре дѣпгъ осіа са ши акопере стеаоа. Дн зіоа са рѣмпе флоареа, кѣчі дн чеаалатѣ се ва вецѣжі, атѣпчіді дитінде велѣрле кѣнд сѣфѣл вѣптѣл, атѣпчі казѣ а дитра дн тѣшпа зейлор кѣнд порділе і-сѣ дешкісе. Кѣцетѣл ши воаа де а кѣцета нѣ-сѣ воореі, пре каріі прін кѣтаре орі кѣнд і поді фаче съ еасѣ дін касѣ-ші афарѣ, нѣ-сѣ плѣпте, пре карі ле поді

рѣше, пѣсѣ петричеле, карі се пот стрѣ-
де орі кѣнд. Спиритѣл отѣлѣ се дѣкиде
ші се дешкиде дѣпѣ ніште леці аскѣпсе,
ші ачестѣа пѣи поді демѣнда: прекѣт
соарелѣи кѣ съ лѣчеаскѣ, сеаѣ фѣпѣрѣлѣи
ка съ трѣспеаскѣ. . . . Чел маі мѣк кѣ-
цет дѣкѣ е маі скѣтп декѣт чел маі
маре фрѣст (дѣрав) de diamant, кѣчѣ ачела
креште ші се формеазѣ дѣн трѣпсѣл о
лѣте, еарѣ ачеста скѣде, ші маі пре зрѣтѣ
се префаче дѣ чепѣшіѣ. . . . А лѣса съ
казѣ пѣтаі о скѣптее дѣмнезесаскѣ дѣ
дешерт, е о прѣдаре ші зп пѣкат дѣ
контра цѣпѣлѣи оменеск, пѣнтрѣ кѣ мѣн-
теа пѣтаі ка о пропріетате а ачелѣа не
е датѣ, е пѣкат дѣ контра лѣи Dzeѣ каре
дѣзестрѣндѣне кѣ ачаста не-аѣ дат чел
маі скѣтп тесаѣр, каре дѣ валoare дѣ-
трече соареле ші стелеле! Дечѣ е кѣ
пепѣтѣндѣ ка дѣ контра прѣдѣторіор
ачестеіа съ пѣ фіе ші трѣспете.“ — Кѣ-
цетѣндѣ ла ворѣеле ачестеа маі тѣлт
тѣтп, мѣ-ам адѣс а мѣнте: кѣт де тѣлѣдѣ
дѣнтре поі — вѣреадѣ ші тѣпері — дѣ
петречері прівате, дѣ соціетѣдѣ дескѣлі-
пѣте ворѣеск тѣлте вѣне, аргѣтѣнтѣндѣ
деа лѣтѣл ші деа латѣл кѣт ар тревѣи
съ фіѣ чева, ші ле скапѣрѣ фаѣа де тѣ-
пѣз кѣнд се дѣтѣмплѣ алтмѣнтре, ла де
кѣт аѣ кѣцетат дѣпѣшіѣ; кѣ непречепере
де лѣкрѣ, кѣ іпѣтѣ реа, кѣ іѣвѣре де де-
теставѣлѣ дѣнтрес дѣпѣновѣдеск пре ачѣа,
кѣрора ле е дѣкредѣндѣтѣ дѣчереа зпѣі
лѣкрѣ пѣвлѣк дѣ капѣт; дѣсѣ департе
съ фіѣ ка, че кѣцетѣ ші че сѣтѣдеск —
дѣ орі че прівѣре — съ факѣ съ вѣе-
цѣеаскѣ, дѣсѣтѣндѣшѣ, ші дѣпѣртѣ-
шѣндѣшѣ пѣреріле сале кѣ пѣвлѣкѣл; фѣрѣ
е дешѣл дѣнтре патрѣ пѣредѣ а фаче кѣ

капѣл, сеаѣ а вате кѣ вѣдѣл дѣ пѣтѣнт,
ші а форма зп черк арѣтѣндѣ че ші кѣтп
ар фіе фост де фѣкѣт. Дѣсѣ кѣцетелор
лор чѣне ле іа фолосѣл? — пѣчѣ дѣпѣшіѣ
пѣчѣ алѣдѣ, фѣрѣ трек ка о пегѣрѣ дѣпѣ
рѣзѣрѣеа соарелѣи! . . .

Фрате! ші фрагѣлор! де вѣ дѣпѣпѣ-
еазѣ пепѣрѣле де амоареа чеа адевѣратѣ
а вѣпелѣи пѣвлѣк, дѣтѣрѣціо кѣ кѣлѣсрѣ,
спѣнедѣ адевѣрѣл ші пѣ маі тремѣрадѣ
ші де зѣвѣре; чеі де о пѣрере дѣтѣндедѣ
тѣпѣа зпѣл алѣтѣа, ші аша кѣ секѣреі-
тате потѣдѣ аштепта ажѣторѣл череск.
Вѣпѣва доарѣ зп тѣтп, кѣнд дѣнтре вате-
рѣле іпѣтеі поастрѣ челе фѣрѣвѣндѣ vom
прівѣ ла прателе кѣрѣдѣте де пороіѣ!!!
Ертаре де ам терс преа департе, кѣ
сѣндѣрѣле пѣ кѣпоск термѣні.

Пештеа, 9. Август 1845. Еастѣзі
ам фост дѣ еспѣнереа артелор, — ам
вѣзѣт тѣлте імаціоі, дѣ карі пѣтѣра ера
фоарте вѣне зрѣматѣ. Імаціоіле ера трѣ-
місе дѣн дѣферіте пѣрдѣ. Дѣнтрѣна ера
делѣніатѣ о тоарѣ де лѣпѣз Сівіѣ, дела
кареа пѣ дѣ маре депѣртаре ніште ро-
тѣпѣ стрѣндѣеа ла фѣп — о алѣтѣ ікоапѣ
дѣфѣдѣшіа зп тѣрѣціеан вѣтрѣп, карѣшѣ
дѣчеа калѣл де фѣкѣ, дѣн дѣрѣтрѣл лѣи
о фатѣ — дѣнтрѣ а кѣреі фѣпѣдѣ тѣлте
градѣі ера конѣнтратѣ — ажѣтатѣ а се
сѣі пре кал де зп жѣле, каре кѣ о зѣмѣре
дѣлче, кареа-лѣ фѣрѣчеа, кѣзѣта ла modesta
пѣпѣфѣ. Де ші пѣаѣ фост зѣселе імаціоі
челе маі де фѣрѣпте, тотѣші пѣнтрѣ міне
пѣтаі ачестеа аѣ фост челе маі дѣнтре-
санте, фѣпѣндѣ кѣ дѣфѣдѣшіа персоане дѣн
падѣвѣнеа меа. . . О маѣестрѣіе класѣкѣ а-
рѣта ікоана, дѣ кареа се адѣтѣвра пѣкѣ-
рарѣл елѣвѣціан дѣкѣндѣ зп тпел дѣ вrade,

ші, че ера маї рѣпиторіѣ, доіоас'а тпелъ-
лѣі памъ къзта ла дѣнсъл дндърѣтрѣ.
Еастъзи ам фост ші дп мѣзела пѣдѣваріѣ,
каре дпкъ пѣі гата де тот, зп едіфіцѣ
фрѣмос каре тѣлт фаче спре фрѣмсеага
четъдїі, дпсъ лпнсеште тотъші зп гѣст
маї дпалт, каре с'ар фі кѣвініт дптр'зп
едіфіцѣ ашѣ пѣвлік... Мѣлтіплічеле
колепчѣні дпн лѣдовічѣѣ дпкъ пѣ-сѣ адѣсе
аїчі, се афлъ тотъші о колепчѣне де
ікоане, маї маре парте релѣцоасе, дѣрѣте
мѣсезлѣі де А. Еп. дела Агріа. — Тот
аїчі се афлъ дпкъ доѣ ікоане де Гр. Ан-
драші дѣрѣте, карі фак чеа маї афѣндѣ
дптіпѣрїре дп прївїторї; зпа а лѣі Като
дела Ытіка, ші алта а лѣі Сократе: амѣл-
доѣ дпфѣдїшїеазъ шоартеа фѣмошїлор
вѣрѣадї.

Че се цїне де віеада де аїчі, ачеаста
е дестѣл де веселъ, оаменї сѣлпт амїка-
білі, ші domăind аїчі лївертатае чеа дп-
тр'о царъ констїтѣціоналъ кѣвінітѣ, о епер-
ціѣ, ші ерѣмпере а афѣктѣрілор се аратъ
дп тот локъл. Тїперїтеа е пѣтрѣсѣ де
сїмѣдїментѣл пѣдїопѣлїтѣдїі, дп тоате вор-
веле еї се аратъ зп пепт дпфокат. Ачасть
дпвѣпѣїаре де пѣдїопѣлїст пѣ ферѣе пѣ-
маї дп тїперїте, чї дп фїѣ-каре скрїѣто-
рїѣ, къчї поетѣл мѣгїар кънд вате коар-
деле лїреї сале, атїнѣе де о датъ ші коар-
деле інімеї, ші дпсѣфлъ дп трѣнса зп
спїрїт пѣдїонал. Орѣторїѣлѣі ші орї къ-
рѣї скрїѣторїѣ пѣ і се паре маї скѣтнѣ
дерегѣторїѣ ші маї дѣлче фрѣчѣне декѣт
а адїца дп тодї амоареа де пѣчїѣне. Шї
дптр' адеѣѣр деакъ о дпвѣпѣїаре ші о
еперціѣ пѣ домпеште дп пептѣрїле поа-
стре спре дпфїндѣареа орї кърѣї лѣкрѣ,
ші пѣтерїле поастре пѣ се сїмт ре'ппоїте

ші дпфрѣмсеага де ачесте доѣ дарѣрї
черештї, атѣнчї тоатѣ флакѣра дпн пептѣ-
рїле поастре ка дптре піште лемне змѣде
се ва потолї.

Деакъ пѣ не сѣлпт тоате віееле стрѣ-
вѣтѣте де разеле релїціеї, ші пѣ не дп-
кълзїм де ачест лѣчеафѣр дѣмнезееск, ші
деакъ ѣлѣкареа де а фаче фапте вѣне пѣ
се префаче дп пої о дѣдаре статорпїкъ:
атѣнчї релїціошї пѣ vom фї пічі о датъ.

Деакъ дп кѣшптігареа кѣшошпндѣлор
vom фї сѣрѣвїторї пѣмаї де мїнѣте, фѣрѣ
де ане дпвѣпѣїа дп пепт о кѣвїре маї дп-
алтѣ: атѣнчї стеаоа мїнерѣеї пѣ не ва
лѣчї пре фрѣптене пѣчї о датъ.

Трекънд дела кѣдетѣрїле ачестеа, фак
о дптреваре: „оаре афлъ-се ші дп скрї-
птеле ромѣне чева спїрїт націонал, оаре
тїперїтеа ромѣнъ (къчї кѣ вѣрѣадїі дпкъ
п'ам треабъ) цїнтеште ла пѣдїопѣлїтате
ші ла лїмѣѣ ка ла о стеа дела а къреї
лѣчїре атѣрпѣ есістїнда пѣчїѣнеї ромѣне“
ші рѣспѣнзѣ дпсѣ-мї: трѣп фѣрѣ віеацѣ
се афлъ претѣтїндїне. Орѣчарї зїсе дп
М... І... К... Б... Б... ка ші кънд ар
фї фѣкѣте де зп дѣцѣрат дпн Сїберїа, вер-
сѣрї ка піште мере пѣдѣреде, кѣ о лїмѣѣ
скѣлчїатѣ, кѣвінтеле парте сѣрѣвештї,
парте де зп фрѣлѣк сеаѣ ітѣліан ромѣнї-
зат кроїте — Ах! дестѣл ам dormit! де-
стѣл ва преа тѣлт ам фост зпелтеле дп-
тересѣрїлор стрѣїне! трезїдї-вѣ дарѣ, ешїдї
дпн лѣвїрїнтѣл чел дптѣнекат, дешкїдедї-вѣ
кѣтѣрїле інімеї, ші лѣсадї сѣ дптре дп
трѣнсееле о сѣлѣтѣе дѣмнезеескѣ, де
кареа дпкълзїдї шї пѣтрѣпшї ворѣїдї шї
лѣкрадї кѣ зел, кѣ фок, шї еперціе, шп-
трѣ къ штїѣт е: кѣ лакремїле лакрѣтї
сторѣ, вѣкѣрїа е лїпїчоасѣ, шї спїрїтѣл

дештеаптъ спирит. — Вої поедімор ромѣні! кѣнд кѣптаді амоареа, сѣндіціі вреѣн сѣнет ші а лімвеі ромѣне, даді сесѣлѣі фрѣмос че е ал лѣі, зічеді фрѣмоса-селор: „де кѣтѣтѣра ші зѣмвіреа воа-стрѣ чеа тѣлт ферічітоаріѣ пѣмаі ачеѣа сѣлт вреднічі, карі-ші рѣсѣнѣ сімдімѣп-теле сале пріп дѣлчеа лімвѣ ромѣнѣ!“ — Кѣптаді дѣсѣшіріле, карі фак пре сесѣл фрѣмос повіл ші дѣтр'адевѣр фрѣмос, спѣнѣндѣі кѣ пѣмаі амоареа кѣтрѣ па-тріѣ, кѣтрѣ пѣчѣне ші кѣтрѣ лімва аче-стеіа е, че-лѣ фаче вреднік де тоатѣ тѣ-ріреа ші опоареа; — пѣ вѣ зітаді кѣ ші дѣ чел маі пороіос пепт дѣкѣ се аолѣ о коардѣ, кареа третѣрѣ кѣнд і се по-менеск чева лѣкрѣрі дѣпалте.

(Ва зрѣма.)

КОРЕСПОНДІЦЪ ДЕСПРЕ КЪЛТЪРА КЪЛДІГЪРІЛОР.

I.

Пріімінд скрісоареа сѣндіціі тале дін трекута лѣнѣ Маіѣ, ам дѣделес кѣпрінде-реаі ші м'ам вѣкѣрат, кѣ'мі превестеді дін партеа пѣрінтелѣі Архімандріт ші старедѣ сѣ. М. С. фоарте вѣне пресетне, пріп каре дѣ доведі: кѣ воеше преа вѣкѣрос а консекра орі че інтерес пріват, пѣмаі сѣ'ші вадѣ кѣт маі кѣрѣнд фііі спирітѣ-алі порніді не калеа кѣлтѣреі морале ші релеціосе. — Дѣтнезезл дѣкрілор ші а тот трѣнѣл, дѣдѣресе аі дѣсѣфла сіптімен-тѣл рѣвнѣі ші а статорнічіі, спре дѣпай-тареа фрѣдїтеі дѣ віртѣте, кѣпошїнде ші дѣделепчѣне; дѣ кѣрѣдіе, вѣрѣдіе ші

дрептате; дѣ сѣпѣпере, дѣфрѣнаре ші смерітѣ кѣцетаре; дѣ кѣндѣ, зміліндѣ ші невоіндѣ; дѣ влѣндеде, рѣвдаре ші аскѣлтаре; дѣ крѣдіндѣ, пѣдежде ші дра-госте; дѣ компѣтіміре, дѣдѣраре ші мі-лостівіре; дѣ лініде, паче ші вѣкѣріе; дѣ сімплітате, вѣнеде ші непѣтіміре: ка дѣ-трѣ тоате ші пріп тоате сѣ се прослѣвѣа-скѣ пѣтеле преа сѣ. треімі.

Маі дѣколо: пофтеці а дїсе компѣне зп катехіст, а кѣрѣі стѣдіѣ сѣ фортезе плѣчере ші осѣрдїе дѣ воінда фраділор дѣврѣжвіді кѣ ленеа, ка сѣ се дѣвінгѣ еі де адевѣрѣл ачеста, адікѣ: „кѣт де вінеі а дѣвѣда чева ші кѣт де рѣѣ а пѣ дѣвѣ-да німік; че фолос поате продѣче дѣвѣ-дѣтѣра ші кареі скопѣл еі?“

Деспре ачеаста ам опѣре дѣ скѣрт аді рѣсѣнде, кѣткѣ: дѣ кѣт е де віне а дѣвѣда чева ші рѣѣ а пѣ дѣвѣда німік, пѣ тѣ пот алтмінтрелеа еспріта, дѣкѣт кѣт е де віне а ведеа пѣдїне лѣміна соа-релѣі ші кѣт е де рѣѣ а фі чїнева орѣ. — „Лѣаді дѣвѣдѣтѣрѣ, ка пѣ кѣндѣа сѣ се тѣніе Домпѣл ші сѣ періді дін калеа чеа дреапѣтѣ“ зіче David; ші кѣ: „Пізмѣре ва лѣа пре попорѣл чел не дѣвѣдат“ зіче Iсаіа; ші іарѣші: „Попорѣл каре пѣ шїе ледеа, влестемат есте,“ зік фарісеіі; фо-лосѣл дѣсѣ, чел продѣче дѣвѣдѣтѣра есте ачела, чел продѣче ші лѣміна дѣ тот зпівѣрѣл; іарѣ скопѣл дѣвѣдѣтѣреі — фѣндатѣ не едѣкѣдіе моралѣ ші реле-ціоасѣ — есте, а десѣвѣрші пре отѣ десволтѣндѣі тоате факѣлтѣділе лѣі фі-січе ші інтелектѣале ші фѣкѣндѣл тѣе-стрѣ, спре тот кѣцетѣл кѣрат ші зміліт; кѣвѣлтѣл дѣделепт ші потрѣвіт; фапѣл вѣн ші плѣкѣт; віртѣтеа десѣвѣршітѣ

ші сожнть. Фиді десъвѣршиді! къ та-
гъла вострѣ чел череск, десъвѣршит есте;
фиді соинді! къ Dămnezeѣ сожнт есте,
зиче Христос.

Де вреа чинева днсъ, съ сілогисте
дн фаворѣл ленеі, причинѣнд причинѣрѣ
пѣкътоасе, пѣиеші тѣпа не къцет ші дн-
тревеші шоптиторѣл съѣ чел интерн, ші
дакъ ачел рост спиритѣл, ва асѣтра ер-
таре сервѣлѣ вѣклеан ші ленеи, рѣтъѣе
дн деспосѣдіа къцетелор сале ші пѣ deci-
dereze асе амѣстра къ котѣл стрейн, ка съ
пѣ съвказъ дн критика вроскоѣлѣ іесопѣк,
каре вѣрѣнд асе фаче таѣр а къпнат; ни-
дефаѣме пре чеі днзестраді дела патѣрѣ
къ къалѣтъді инспирѣтоаре де респект, ка
съ пѣ devie дн фавѣла пісічі, кареа не пѣ-
тѣндѣсе къдѣра коло сѣс ла шѣпка акъ-
дѣтъ, зичеа: пѣте.

Къ тоате ачестеа, де а дндрепта не-
щине лѣмеа къ змерѣл ді песте пѣтѣндѣ;
къчѣ еѣ афлѣндѣмъ преа серѣман де фант
ші къвѣнт, пѣ спер врео импресіе фавора-
вѣлѣ днтре семениі меі аѣдѣторѣ, чѣ пѣмаі
дѣсперат д'а ісѣтѣі дн пропѣперемѣ, днші
плаче а тѣ окѣпа фѣкъндѣмѣ капѣл кален-
дар ші totdeodatъ тѣ сѣмпт дѣтор а do-
vedі: къ челе пропѣсе де міне дн прѣвѣн-
да кълѣтреі кълѣгѣрѣлор челор еміненді
дн таленте, морал ші реледе, пѣ сънт вор-
ѣе сечѣ, саѣ софісте днѣвплѣкътоаре, чѣ
вѣарѣтъді протектате де авторѣтатеа вѣр-
ѣадѣлор граѣді дн кълѣмеа вѣзѣі ші а вѣр-
тѣдѣі; днѣтре карѣі іатѣ! къ ші презент ачѣ
не зѣл, але кърѣі къвѣнте тѣ фак съ кре-
зѣ, къ пѣ пѣдѣн вор прекѣтпѣвѣі ла ов-
іектѣл пропѣс.

Ачеста е енголпѣл чел де аѣр, че
жерѣтѣ ал пѣрта фѣкаре Молдо-ромѣн,

анѣнат де вѣлера інімеі; есте преа спирѣтѣ-
алѣл ачела вѣрѣват, а кърѣі вѣртѣте, морал
ші релеѣіосѣтате с'а протоколѣт дн коп-
діка етернѣтъді; есте преа стрѣлѣчѣтѣл
ачела діамант, а кърѣі аѣор патриотѣк, чел
наѣіонал ші не овосѣта актѣвѣтате спре
днпѣнтареа ші лѣмпѣареа неамѣлѣі, вѣіто-
рѣл ромѣвѣістѣлѣі ле ва адмѣнта, сърѣвѣ-
торѣндѣле къ ентѣсіаст де рекѣноѣдѣндѣ ші
пѣетате, ші пѣстрѣндѣле де модел, ка
пре зѣ съвенѣр дѣвѣн зѣрѣторѣмеі; есте
зѣк: Преа-соѣндѣтѣл ші преа-фѣрѣчѣтѣл проін
Мѣтрополѣтѣл Молѣвѣі, D. D. Beniamin
Kostake, каре дн прекѣзѣнтѣл че фаче,
ла траѣдѣчереа історѣіеі вѣкѣлѣі тестамѣнт,
томѣл днѣтѣі ші прѣма едіѣіе, тіпѣрѣтѣ
дн Іашѣ, ла аѣл 1824 астѣел грѣѣѣе:

(Ва зѣма.)

ДИКЦИОНАРИЎ ЛАТИНО-РОМАНЪ.

Лѣпса ші неапѣрата трѣвѣндѣ а зѣі
дѣкѣіонарѣі латѣно-ромѣн есте фѣрте
сѣндѣтѣ днѣтре ромѣнѣі дѣн маі тѣлте кѣсе;

1. Къчѣ пѣмаі днѣтр'ѣн дѣкѣіонарѣі
ѣн латѣн, фѣнд ачестѣ вѣне траѣс дн
ромѣнѣѣе, се поате скоате ші лѣѣра
десъвѣршит зѣ дѣкѣіонарѣі ѣн ал лѣм-
ѣеі ромѣне.

2. Сколарѣлор ромѣнѣі, днѣтре каре
чеі маі тѣлѣі воеск акѣт а днѣѣца лѣмѣа
латѣнѣ, лѣ с'ар рѣдіка прѣн тр'ѣпсѣл ачеле
пѣдѣчѣі ші грѣѣтѣді марѣ, че днѣѣмпѣіѣѣ
фѣрѣ де дѣкѣіонарѣіѣл латѣно-ромѣн;
де кътѣва пѣ къпоск алѣт лѣмѣѣ стрѣіѣѣ,
къ каре съ се пѣтѣ ажѣта, фѣнд де ал-
тѣнтѣрелеа лѣмѣа латѣнѣ пѣнтѣрѣ ромѣнѣі
ѣна де зѣшѣрѣ,

3. Няма въ дикционариъ въ латин поате съ двовъдеаскъ лимва ромѣлъ деплин, вотежандъсе тоате къвнтеле латине дн ромѣнеце.

Дналт преа сѣндитѣл domn Неофит архіепіскопѣл ші мітрополитѣл Цѣри ромѣнеці, възнд къ ачеастѣ карте агѣт де тревѣнчоаст ѣпсеце къ тотѣл ромѣпмор, дндемнѣ лѣкрареа ачестѣі дикдіонариѣ латино-ромѣн. Сѣвтѣнсемаатѣл днѣрчинат къ лѣкрареа ачестѣіа, алегѣнд де (model) тип не чел маі въ ші маі ноѣ дикдіонариѣ латин, лѣкрат де върѣаді днѣвѣаді Цермаі, дѣпѣ Scheller, Forcellini, Bauer ші Kraft, днѣкѣпѣндѣазѣ пѣнереа лѣі сѣпѣт типариѣ.

Кѣвалитѣдѣле ачестѣі дикдіонариѣ латинѣ-ромѣн вор фі:

1. Ва фі о традѣчере акѣратѣ ші дѣсѣѣршитѣ дн чел латинѣ, копрѣнѣжнд чнчѣзечі де мѣі къвнтеле латине; къ тоате ачестеа.

2. Ва копрѣнде дн сѣне пѣмаі латинитатеа чеа кѣратѣ, ва фі пѣмаі пѣнтрѣ авторі класічі латині дн вѣрста де аѣр; варварісмі пѣ вор інтра днтр'ѣнѣсѣл.

3. Фіекѣрѣі къѣжнт латинѣ і се ва арѣта дерѣваціа дн патѣрала са етімологіе, есплѣкѣндѣсе дн тѣте адеѣрателе лѣі днѣлесѣрї пропрїі ші фіѣрате.

4. Кѣвнтелор латине се ва днсемна къвнтитатеа сѣлаѣелор, саѣт мѣсѣра топѣлѣі днѣжнт чере тревѣнда просодіі.

5. Се ва днгрїжі, днѣжнт ва фі прнпѣтїонѣ ші пѣнтрѣ кѣрѣдїреа лѣмѣеі ромѣне; де ачееа днтр'ачест дикдіонариѣ пѣ вор інтра ачеле къвнтеле стрѣне, че пѣ ле днѣлесѣг тоді ромѣні.

6. Ла сѣѣршитѣл кѣрді се вор адѣ-

ога челе маі днсемнате пѣте латино-ромѣне пѣнтрѣ географіа позѣ.

7. Дѣпѣ ачѣаста вор ѣрма доѣе апендїче, въл дѣспре календарїѣл роман, іар алѣл дѣсѣра монетеле, мѣсѣрїле ші пондереле романе.

Дикдіонариѣл латинѣ-ромѣн

ва аѣеа форматѣл 8. mare (Lexicon format) хѣртіе форматѣсѣ, вълѣ, літерїле петїт (petit) дн доѣѣ колѣне де 60 рѣндѣрї. Мѣрїмеа де опѣзечі асѣменеа коале типѣрїте, кѣре вор форма доѣе томѣрї. Преѣѣл 8 ф. С. М. орї 24 сѣандїхі. кѣреле ла прїїміреа фїеѣе кѣрѣі том се ва рѣспѣнде дн аналѣѣе.

Сѣѣскрїерїле се вор фѣче ла канѣларїїле СС. мітрополї, ші аѣе СС. епїскопїі ромѣнеці, ла тоді DD. протопопї, профѣсорї де семїнарїі ші де жѣдеге (дїпѣтѣрї), ла DD. лїѣрарї дн прнпїнателе ромѣне, дн Трансїлѣванїа, ші Ынгарїа, ші ла тоді колекторї де аѣѣѣадї ла Gazeta de Transilvania дн Брашов. Коррѣспондѣнціі ѣенералї вор фі D. A. T. Laureanu проф. де фїлософїе дн Бѣкѣрѣдї. D. D. Божїнка, іѣрїскопѣл ал статѣлѣі дн Іаншї. D. Петрѣ Бѣдїлѣ прѣтопоп дн Сїѣїїѣ. D. Т. Цїпар, канѣнїк дн Блаж. D. Т. Аарон, канѣнїк ші чѣнѣсор дн Бѣда ш. а. D. Патр. Попѣскѣ, профѣсор дн Карловїд, D. N. Вѣліа профѣсор дн Вершеѣ. Авторѣл дикдіонариѣлѣі орї ѣнде с'ар аѣла ва пѣтеа цїнеа корреспондїнѣ къ ачесте локѣрї кардїнале. DD. колекторї сѣпѣт рѣгаді а трїміте сѣѣма сѣѣскрїшїлор пѣлѣ ла сѣѣршитѣл лѣнеї лѣі Октомѣрїе а. в. 1846. Кѣнд се ва днѣчене типѣрїреа, ка сѣ се поатѣ шї къ апропїере, кам кѣте

есетпларе съ се пѣие съвт теаск. Din 11
есетпларе се ва да зпѣл gratis.

Бѣкзрещі, 16. Априліе 1846.

Николае Бѣлъшескѣ,
професор.

Din o предікѣ днѣрѣкошатѣ.

Ла а. 1841 зп кѣлзгѣр днѣздат ші
взп рѣтор кѣзвотѣ дн зпа дн вѣсерічеле
дела В. . . . атѣт де днѣрѣкошат, днкѣт
ка де пѣлзѣ не вѣпе а скѣте ші ачі пѣмаі
кѣтева септѣнде дн предіка лѣі.

„Аша есте, ізвѣдїи мѣі дн Хрїстос,
дар ізвѣдїи ші де діаволѣ ші зрѣдї де
Dumnezeu! Трѣзѣл вострѣ чел некзрат
коперїт де спѣркѣзѣнїе тартарѣлї есте
чел маі пѣкѣтос лак де гзпоїз ші де пѣ-
торї, де некѣмпѣт ші десѣрѣпѣрї, де салтѣ
ші де хѣле! Вої карїи адї тревѣї съ въ
сѣшїацї тѣкѣлосѣл трѣп кѣ вѣчѣл кѣпѣдеї,
съ вѣл тѣїедї дн вѣкѣдї ші съ вѣл кѣл-
кадї дн пѣлбере, — вої карїи пѣ рѣсѣ-
флацї де кѣт аер чѣмат дн тартар, карїи
въ вѣїерацї дакѣ аведї а пѣлѣтї дажде ші
вїр пѣптрѣ преа днѣзратѣл ші вѣнекѣзѣп-
татѣл пострѣ монарх, дар сѣлтадї де вѣ-
кѣрїе дакѣ пѣтедї жѣртѣї зпѣї діавол де
фетеїе, — Вої карїи кѣнд сѣлтадї, атѣп-
цедї трѣзѣл зпѣї фетеї, ва о ші днѣрѣ-
цїшацї, ва ші асѣдацї лѣпгѣ еа, че ́ маі
шѣлт мерѣедї ла вал, ші дн панталонї
алѣї ші сѣпдїрї, — вої діаволоїе де фѣ-
меї десѣрѣпате, каре въ стрѣпцедї кѣкор-
сет, каре пѣрѣтадї панѣчї де матерїе ші
дн фѣкаре деѣет ал пѣчорѣлї аведї ае-
кѣпс кѣте зп діавол, — вої тѣкѣлоселор,

пѣкѣтоселор, лѣпѣдателор, вої тѣте вѣдї
ажѣпѣе неапѣрат дн спѣрката адѣпчїме
а осѣндеї, ші тартарѣл ва рѣде карнеа
вѣострѣ, ші сѣшпта вѣсерїкѣ ва днкїде вѣт
зшїле днпѣрѣцїеї черѣлѣлї, ші прѣпчїї ші
неподїї вошрїї вор фї вѣлѣстѣмадї; жѣр
ачеаста не сѣфлетѣл мѣѣ чел пѣкѣтос. —
Кѣзтадї днѣрѣпт! — Кѣзтадї днѣр-
рѣпт! — Кѣзтадї днѣрѣпт, кѣчї діаволї
калѣ тот дн зрѣта вѣострѣ, тартарѣл днскрїе
пѣтзроселе вѣостре трѣпзрї дн картеа осѣп-
деї. — — Дѣрѣ в'ар маї пѣтѣ сѣпѣпа вѣ-
серїка — — Бѣлѣстѣмацїлор покѣїдївѣ
ші въ фрѣпцедї іпїмеле вѣостре! Домпѣл
съ въ стеа днтр' ажѣторїз! Еѣ тѣ воїз
рѣга пѣптрѣ вої, мѣкар де аш шї кѣ
лїмѣва 'мї ва ешї дела локѣл сѣѣ!“ —

Ача предікѣ днѣреагѣ днѣрѣкошѣ
атѣт де мѣлт не врео дѣѣ фетеї ші
фете маї пѣдїп крѣдїпчѣсе, каре се шїа
вїповате, дн кѣт непорочїтеле се смїптрїѣ
ші ажѣпсерѣ дн каса пѣвѣпїлор.

Дела 1796 пѣпѣ ла 1816..

Сѣте де апї дн історїа маї веке пѣ
не аратѣ атѣтеа фапте пѣчїпстїте а полї-
тїчеї шї а дїпломатїчеї, ка сѣзртѣл перїод
дела а. 1796 пѣпѣ ла 1816. Днчетѣрї
де арте, днвоїелї секрете, трактате де
незтралїтате, днкеїерї де паче, кѣлѣкрї де
трактате, рѣпезї де паче, пѣпѣзїреа дн-
четѣрїї артемелор, кѣлѣкрї де кѣвїпте, кѣл-
кѣрї де жѣрѣшїпте, мїпчѣпї, днкїпѣчѣпї,
порѣпчї, опрелї, іптрїдї, фалсїтѣдї, вїкленїї,
сѣрпѣчѣпї, пѣтѣтѣрї де чїпсте, комплотѣрї
секрете де прїпдї, фѣрѣтѣрї дїпломатїче,

дншелътърї, търхътърї сервіле, трѣѣе съгъторѣ де съѣде, рѣвтате шї мішеліе а кънетенїлор, днтревзїреа попърълор, чершіторїа кабинетелор, спїонїтърї шї трѣдътърї, — ачестеа съѣт змвремѣ дн портретъа чел търѣд ал ачелор дѣззечї де ані. Де аѣ кърс ачестеа дїн крѣнта реформъ порнїтъ де франдозі, саѣ дела контра-реформаторїї коронаді шї контра-наполеонїці, саѣ дїн характеръа міністрїлор петдѣці, преа пѣдїн пе пасъ; атъта ѣ адевр, къ нїчї зпъа пѣ се поате сокотї къ тотъа невіноват.

лор децендї дн ом сїмдърї дѣззечїте шї треїзечїте, шї дн днведї а рекънѣде пвтереа леції пълъ шї пе дїн дъръпт. Че ѣ дрепт фїлософїа пѣ се дн пакъ къ тїне, дар чедї пасъ дїе де ачѣаста? Тѣ дцї пѣзѣці терсъа репезїт дн лїніе дреаптъ шї скопъа тѣѣ есте шѣзтъа оменеск. Деці пѣрчѣде дн сїлїнда де а кълтїва пе ом дела партеа дїн дъръпт, шї токма дакъ теаї фрѣнѣе де остенеамъ, фїї сїгър, къ фїї тѣї вор пѣшї дн зрѣта та. Міпзпате алъне, фїедї віада лѣздатъ!

Лавда алъпълвї (о важокъръ.)

Преа пѣтернїче алъне! Тѣ днкъ ещї фѣптзра лвї Dămnezeș, де шї пѣ ещї пѣмїт дн картеа фачерїї; їар їстедїтеа оменескъ афлѣ къ тѣ пѣ ещї пе лѣме пѣмаї ка съ фачї алъне шї съ пѣтрѣці веверїѣе. Ън скоп тѣлт маї апѣзторїѣ те адѣче пе тїне дн контакт къ чѣа маї повїль фѣптъръ, къ отъа. Мѣстъа каре есе дїн тїне, съѣт лакрѣміле де тѣлцъмїтъ пентрѣ ачѣастъ чїпсте че цї с'аѣ фѣкѣт; къчї де шї патъра пе тїне теаѣ пѣс дндъръптъа алтор планте повїле, дар къ ачѣаста вої ацї арѣта пѣмаї, къ тѣ ещї менїт пентрѣ партеа дїн дъръпт! Скос фїїнд дела локъа пащерїї тале, пердѣшї зпѣра кѣжъ, пентрѣ ка къ тїезъа тѣѣ чел дндоїос съ адаоці ла цїперѣа рѣндълвї вѣн. Тѣ ещї ачѣла каре, дн тѣнїа тѣтърор поедїлор шї а рїторї-

Пентрѣ magazinъа їсторїк.

Томъа II-леа дїн Magazinъа їсторїк а Длор А. Тр. Лазреанї шї N. Бълческъ ешї дн 6 врошѣре днтрег; пої днсъ атѣт пентрѣкъ зпї DDпї авонаці пѣ с'аѣ днвоїт а пълтї пайнте 6 дѣззечерї, кът шї пентрѣ о неадѣптатъ днтързїере а врошѣреї 3 ла ченсѣрѣ, афларѣт къ кале а рѣдїне врошѣремѣ, пълъ кънд ле вом пѣтѣ трїміте пе тѣте 6 деодатъ. Днтр'ачѣа авѣнд зпеме грезтъдї шї къ мїжлоачеле трїмітерїї рѣгѣт пе DDпї авонаці, ка дн рѣстїмп чел тѣлт де 18' зїле съ вїневоїаскъ а арѣта фїекаре ла респектївї Dпї колекторї, каре къте врошѣре аѣ прїмїт дїн том. I-леа, кът шї дакъ зпї прїмїрѣ шї Nr. 1 дїн том. II.